

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ доц.Гусев С.О.

«_____» _____ 20____ р

**ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
У ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ**

підготовки	магістра
галузі знань	03 Гуманітарні науки
спеціальності	035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) перша –англійська
додаткової спеціалізації	035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) перша –німецька
освітня програма	Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)(англійська, німецька)
факультет	іноземних мов

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Протокол № _____ від «_____» _____ 20____ р.

УДК 811.111(075.8)

М 15

Розробник : Глазунова Тамара Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензенти:

Каплінський В.В., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і професійної освіти і управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Дробаха Л.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри Германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Глазунова Т.В. Методика навчання іноземних мов у профільній школі / програма обов'язкової навчальної дисципліни підготовки магістра галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) перша – англійська, додаткової спеціалізації 035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) перша – німецька. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2020 –11 с.

АНОТАЦІЯ

Навчальна програма розроблена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, додаткової спеціалізації 035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша –німецька.

Програма містить вступ, інформаційний обсяг навчальної дисципліни, рекомендовану літературу, орієнтовні форми підсумкового контролю та засоби діагностики успішності навчання.

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри англійської філології
Протокол від «__28__» __серпня__ 2020 р. № __1__

Завідувач кафедри англійської філології _____ Забужанська І.Д.
«__» _____» 2020р.

Програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету іноземних мов

Протокол від «__31__» __серпня__ 2020 р. № __1__

Голова НМК _____ Мельник Т.М. _____

«__» _____ 2020 р.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання іноземних мов у профільній школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, додаткової спеціалізації 035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша –німецька.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес, методи, форми та прийоми навчання іноземних мов у профільній школі.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка, вікова психологія, лінгвістика, педагогічна діагностика, державні стандарти і якість вищої освіти.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

Розділ 1. Теоретичні основи методики викладання іноземних мов у профільній школі.

Розділ 2. Формування та контроль іншомовних мовленнєвих навичок та умінь.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни “Методика навчання іноземних мов у профільній школі” (семестри 1-й та 2-й) є забезпечення основ методичної підготовки студентів до реалізації професійних функцій вчителя іноземної мови (ІМ), а саме:

- навчання іноземної мови: формування в учнів профільної школи іншомовної комунікативної компетенції, виховання, освіта й розвиток учнів засобами іноземної мови;

- науково-методичної та організаційно-методичної роботи з упровадження у навчальний процес нових інформаційних технологій навчання іноземних мов;

- навчально-методичної роботи, в тому числі з вивчення, узагальнення та застосування нових методів навчання іноземних мов.

1.2. **Завдання** курсу - створити в студентів широку теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання ІМ як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку, яка включає, крім методичних знань, також знання із суміжних з методикою наук психолого-педагогічного й філологічного циклів, і на цій основі сформулювати уявлення про зміст і структуру

педагогічної діяльності вчителя ІМ;

- ознайомити студентів з найбільш відомими методичними напрямками, системами і методами, формами та засобами навчання ІМ, а також сформуванню у них основи умінь творчо застосовувати їх на практиці з урахуванням конкретних умов;

- на базі одержаних теоретичних знань розвивати у студентів творче методичне мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних методичних задач, що виникають у навчально-виховному процесі з ІМ у профільній школі;

- сприяти формуванню соціокультурної компетенції майбутнього вчителя ІМ.

1.3. Компетентності

1.3.1. Загальні компетентності

- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

1.3.2. Фахові компетентності

- володіння методологічними і теоретичними основами методики навчання англійської мови у профільній школі;

- здатність знаходити, використовувати навчальну й наукову інформацію, у тому числі іншомовну, в галузі методики викладання англійської мови на паперових та електронних носіях;

- здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії та на практиці;

- здатність обґрунтовувати концептуальні основи, структуру і зміст засобів навчання у профільній школі (підручників, навчальних посібників тощо);

- здатність керувати пізнавальною діяльністю учнів, знаходити найбільш ефективні способи впливу на них, урахувати їхні психологічні особливості, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань.

1.4. Програмні результати навчання

Внаслідок вивчення дисципліни «Методика навчання іноземних мов у профільній школі» студенти повинні

- визначати, аналізувати та враховувати психологічні чинники, які впливають на процес навчання учнів;

– використовувати сучасні методи, прийоми та засоби навчання іноземних мов;

– застосовувати одержані знання з методики навчання іноземних мов для вирішення проблемних завдань в галузі методології;

– використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі;

– застосовувати навички управління інформацією та роботи з комп'ютером у професійній діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи методики викладання іноземних мов у профільній школі.

Тема 1. Сучасні методи навчання іноземних мов та особливості їх застосування у профільній школі.

Інформаційний обсяг теми. Студенто-центрований підхід до навчання іноземної мови (ІМ). Різновиди комунікативної методики викладання ІМ (ТВL- сильний різновид, РРР - слабкий різновид).

Тема 2. Формування критичного мислення та автономії учіння у процесі навчання іноземних мов.

Інформаційний обсяг теми. Поняття автономії учіння. Психологічні фактори автономії учіння: саморегуляція, індивідуальні особливості учнів (вік, когнітивний стиль, природні здібності), мотивація. Рівні автономії. Автономія на занятті (парна та групова види діяльності, проектна робота). Елементи автономії: відповідальність, самосвідомість, здатність приймати рішення. Таксономія Блума та рівні критичного мислення.

Тема 3. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземних мов учнів профільної школи.

Інформаційний обсяг теми. ІКТ та навчальні технології. Використання програмного забезпечення для навчання ІМ (фронтальне навчання, парна, групова робота, проектна діяльність). Використання навчальних платформ типу Moodle для дистанційного навчання. Змішане навчання –переваги та недоліки. Можливості застосування соціальних мереж, блогів та вікі з метою навчання писемного мовлення на ІМ. Навчання аудіювання та говоріння з використанням аудіопідкастів. Правила безпеки користування Інтернет-ресурсами.

РОЗДІЛ 2. Формування та контроль іншомовних мовленнєвих навичок та умінь.

Тема 1. Формування умінь усного мовлення.

Інформаційний обсяг теми. Стратегії розвитку мовленнєвих умінь. Завдання для організації мовленнєвої практики: інформаційна прогалина, jigsaw, рольова гра, дискусія, розповідь історій, завершення розповіді. Інтегрування навчання говоріння та аудіювання. Оцінювання усного мовлення.

Тема 2. Навчання писемного мовлення.

Інформаційний обсяг теми. Вимоги програми до навчання писемного мовлення (ПМ). Стратегії розвитку умінь ПМ. Навчання створення писемних висловлювань різних жанрів (приватні та ділові листи, анотації, есе, доповіді, рецепти та ін.) з функціонально-смысловими типами мовлення «опис», «розповідь», «міркування». Способи оцінювання писемних висловлювань та «зворотний зв'язок» з вчителем. Інтегрований підхід до навчання говоріння, письма, аудіювання та читання.

Тема 3. Аналіз та корекція помилок.

Інформаційний обсяг теми. Види помилок. Категорії помилок (граматичні, лексичні, фонологічні, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні). Типи корекції помилок (самокорекція, взаємокорекція, корекція викладачем). Виправлення помилок під час роботи над правильністю та швидкістю мовлення. Види прийомів корекції: негайна корекція (вербальна, невербальна); відтермінована корекція (запис помилок). Корекція помилок у писемних висловлюваннях (корекційний «код»)

3. Рекомендована література

Основна:

1. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов: навч. посіб. для студ. ВНЗ / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 320 с.
2. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь / О.Г.Квасова. – К.: Ленвіт, 2009. – 119 с.
5. Brown, H. Douglas (2010) Language Assessment. Principles and Classroom Practices. 2-nd edition. Pearson Longman.
6. Dellar Hugh, Walkley Andrew (2016) Teaching Lexically. Delta Publishing
7. Diane Larsen Freeman, Marti Anderson (2018) Techniques & Principles in Language Teaching. Oxford University Press.
8. John Hughes (2015) A Practical Introduction to Teacher Training in ELT.
9. Nestor Kiourtzidis (2020) Become an Online English Teacher. Pavilion Publishing and Media.

Додаткова

1. Глазунова Т.В., Довгалюк Т.А., Змієвська О.О., Лісниченко А. П., Баліцька О.С. Навчально-методичний посібник з методики навчання іноземних мов для студентів 2 курсу денної форми навчання (Частина 2).– Вінниця: ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 2020. –193 с.

2. Завдання для організації самостійної роботи з методики навчання іноземних мов (для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська) (7-8 семестри, денної форми навчання) / Укладачі Глазунова Т.В., Довгалюк Т.А. – Вінниця: ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 2019. – 56с.

3. Завдання для організації самостійної роботи з методики викладання іноземних мов у вищій школі (для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька) (денної форми навчання) / Укладач Глазунова Т.В. – Вінниця: ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 2019. – 32 с.

4. Змієвська О.О., Довгалюк Т.А., Глазунов М.С., Глазунова Т.В., Кузьміна С.А., Лісниченко А.П., Теклюк Г.П. Підготовка шкільного вчителя нового покоління: теоретичні та практичні аспекти: монографія / за заг. редакцією Т.В.Глазунової. –Вінниця: ВДПУ, 2020. – 151 с.

5. Практикум з методики викладання іноземних мов у вищій школі (для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька) (денної форми навчання) / Укладач Глазунова Т.В. – Вінниця: ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 2019. – 28 с.

6. Тести для контролю знань, умінь та навичок з методики навчання іноземних мов (для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька) (денної форми навчання) / Укладач Глазунова Т.В. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2019. – 33 с.

7. Scrivener, James (2008) Learning Teaching. 1-st edition. Oxford: Macmillan.

8. Hughes, A. (2013) Testing for Language Teachers. 2-nd edition. Cambridge: Cambridge University Press.

9. Jang, Eunice Eunhee (2014) Focus on Assessment. 1-st edition. Oxford University Press.

10. Rosenberg Marjorie (2016) Spotlight on Learning Styles. Delta Publishing.

Інформаційні ресурси

11. <http://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет Міністрів України.
12. ww.library.vn.ua Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека імені К.А.Тімірязєва
13. <http://0/> – Наукова бібліотека.
14. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
15. <http://www.rada.kiev.ua/> – Законодавство України.
16. <http://www.library.edu-ua.net/id/1329> – Бібліотека ВДПУ
17. <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Державний комітет статистики України
18. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування <https://scholar.google.com.ua/>

4. Методи та технології викладання, навчання

- пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу навчального матеріалу, частково-пошуковий (евристичний) метод, дослідницький метод;
- метод ділових та рольових ігор;
- метод експертного оцінювання, систематизації;
- навчальна дискусія, консультація, комп'ютерна презентація;
- тезування, анотування, рецензування;
- методи організації самостійної роботи (розв'язання педагогічних задач, виконання проектів, індивідуальних і творчих завдань);
- інтерактивні з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах).

5. Форма підсумкового (семестрового) контролю навчання:
залік. екзамен.

6. Критерії та методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять у формі усних монологічних презентацій, діалогічної взаємодії в ході групової діяльності та рольових ігор. Рівень засвоєння програмного матеріалу

перевіряється у процесі виконання тестів, презентацій, обговорення. Самостійна робота та індивідуальні завдання з теми перевіряються в ході виконання квізів, онлайн тестування та творчих письмових робіт. Поточний контроль виконання самостійної роботи здійснюється за усіма темами.

Методи оцінювання: модульні тести, есе, проекти, презентації, демонстраційні уроки.

Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем.

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий залік, залік, екзамен.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль).

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль рішенням кафедри відводиться 20 балів на залік та 30 балів на екзамен.

Критерії оцінювання

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p style="text-align: center;">Студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями з дисципліни та навичками їх ефективного застосування на практиці.</p> <p>Розроблені студентом навчальні матеріали відповідають рівню мовної підготовки студентів, мають чітку структуру, грамотні в мовному відношенні та зрозумілі для студентів, мають чіткі інструкції.</p> <p>Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>

	дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	<p>Відповідь студента повністю відповідає змісту питання. Усі основні проблеми визначені чітко.</p> <p>Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті. Студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання. Він може викласти свою точку зору з проблем, що обговорюються.</p> <p>Студент досить вільно й коректно користується методичною термінологією. Він володіє повним запасом методичних термінів. Виконане студентом завдання є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та враховує вікові особливості студентів.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	ВИСОКИЙ
С 75-79 балів ДОБРЕ	<p>Студент демонструє належний рівень володіння теоретичними знаннями з дисципліни та навички їх коректного застосування на практиці.</p> <p>Розроблені студентом практичні завдання в основному відповідають вимогам, мають чітку структуру, правильно визначені об'єкти та цілі тестового контролю, але можливі помилки у визначенні рівня мовної підготовки студентів або є поодинокі мовні помилки в інструкціях до завдань чи в самих завданнях. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p>	ДОСТАТНИЙ
Д 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	<p>Студент демонструє достатній рівень володіння теоретичними знаннями з дисципліни та базові навички їх застосування на практиці.</p> <p>Розроблені студентом практичні завдання є в основному правильними, в них коректно є</p>	ЗАДОВІЛЬНИЙ

	<p>визначеними цілі, але містяться суттєві помилки у формулюванні інструкції, спостерігається невідповідність окремих завдань рівню мовної підготовки студентів, є численні мовні помилки в інструкціях завдань та у самих завданнях. Процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Студент майже не користується методичною термінологією. Його запас методичних термінів мінімальний. Виконані студентом завдання не є комунікативно орієнтованими, не відповідають вимогам поетапного формування навичок і вмінь та не враховують вікових особливостей учнів. Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Ех 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Відповідь студента не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначені. Доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні. Виконане студентом завдання не є комунікативно орієнтованим, не відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та не враховує вікових особливостей. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>